

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Філологічний факультет
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної

Наталія МИХАЛЬЧЕНКО

28 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ У ЗАКЛАДАХ
ВИЩОЇ ОСВІТИ (ЛІТЕРАТУРА)

ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література),

освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)»

2024 – 2025 навчальний рік

Розробник: Родіонова Інна Григорівна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент _____ (Інна РОДІОНОВА)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол №1 від «26» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри (Лілія РУСКУЛІС)
«26» серпня 2024 р.

ВСТУП

Інформатизація та інтеграція сучасного суспільства зумовлюють необхідність підготовки практично зорієнтованих фахівців, що спричинює зміни не лише відповідного змістового наповнення предмета, а й передбачає урізноманітнення навчальних технологій підготовки майбутніх словесників із високим рівнем мовно-літературної ерудиції, сформованими вміннями внутрішньо поєднувати в собі психічний, соціальний, культурний, етичний, естетичний та інші складники. Практика є невід'ємною частиною освітнього процесу. Для здобувачів вищої освіти – це можливість перевірити власний рівень володіння теоретичними основами мовно-літературної теорії, поглибити його; вдосконалити навички науково-дослідницької діяльності.

Виробнича практика у закладі вищої освіти (література) покликана підготувати здобувачів освіти II (магістерського) рівня вищої освіти до виконання функцій викладача закладу вищої освіти; сформувати навички планувати й здійснювати навчальну, самостійну та навчально- й науково-дослідницьку діяльність із дисциплін мовно-літературного циклу на основі отриманих знань із методики навчання фахових дисциплін: урахування традиційних та інноваційних підходів, закономірностей, принципів навчання, вибір методів, прийомів і засобів навчання та форм проведення навчальних занять, зважаючи на психологічні особливості студентського віку.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета практики:

Підготувати здобувачів вищої освіти II (магістерського) рівня до цілісної педагогічної діяльності в навчальних закладах вищої освіти; поглибити і систематизувати в умовах навчально-виховного процесу фахові знання із літературознавчих дисциплін та методики їх навчання; сформувані загальні та фахові компетентності, необхідні для здійснення професійної діяльності у вищих навчальних закладах; застосовувати набутий досвід у викладанні та подальшій самоосвіті, формування інтегративного стилю мислення, необхідного науковцю.

Завдання практики:

Загальнодидактичні

- ознайомлення зі структурою й змістом освітнього процесу у ЗВО, з досвідом роботи викладачів;
- ставлення до педагогічної роботи як процесу партнерської взаємодії його суб'єктів на засадах особистісно орієнтованого і компетентнісного навчання;
- набуття досвіду самостійної, науково-методичної, організаційно-керівної діяльності, культури педагогічного спілкування;
- здатність до креативної фахової діяльності, прийняття нестандартних рішень та застосування інноваційних форм педагогічної діяльності для підвищення навчальних досягнень студентів;
- вміння оцінювати навчальні здобутки студентів;
- апробація складників професійної компетенції під час педагогічної практики.

Специфічні (літературознавчі)

- засвоїти знання про основні тенденції розвитку літературної освіти та особливості навчання фахових дисциплін;
- удосконалити вміння роботи з нормативними документами, що забезпечують викладання літературознавчих і методичних дисциплін у закладах вищої освіти;
- розвивати вміння творчо аналізувати наукову і науково-методичну літературу, осмислювати й використовувати її у практичній діяльності;
- оволодіти сучасними методами і формами організації навчально-виховного процесу в системі освіти, освітніми технологіями, методикою проведення лекційно-практичних занять з фахових дисциплін;
- виробити вміння моделювати структуру вузівської лекції та практичного заняття з філологічних курсів, складати за ними плани-конспекти і проводити відповідні заняття;
- застосовувати інноваційний досвід викладачів ЗВО щодо впровадження освітніх технологій на заняттях з літературознавчих дисциплін;
- розробляти й проводити позааудиторні заходи з літератури;
- синтезувати знання, отримані під час засвоєння дисциплін історико-літературознавчих освітніх компонентів і дисциплін психолого-педагогічного циклу;
- сформувані власну методичну концепцію компетентнісної літературної освіти.

Права студентів-практикантів.

1. Звертатися до керівника від бази практики, викладачів кафедри української мови і літератури з усіх питань організації виробничої практики.
2. Брати участь у всіх заходах, що проводяться у ЗВО (семінари, конференції, позааудиторні виховні заходи тощо).

3. Користуватися бібліотеками, інформаційно-методичною та іншою документацією, розробленою науково-педагогічними працівниками кафедри української мови і літератури, необхідною для виконання програми практики.

4. Виявляти креативність та ініціативу в організації навчально-виховного процесу, впроваджувати інноваційні підходи та вносити пропозиції щодо організації практики.

Обов'язки студентів-практикантів.

1. Своєчасно виконати всі види робіт, передбачені програмою виробничої практики.

2. Дотримуватися розпоряджень адміністрації та керівників практики.

3. Ретельно готуватися до занять із літературознавчих дисциплін та курсу методики навчання української літератури.

4. Використовувати у навчальному процесі різні технічні засоби навчання.

5. Оформити робочу документацію, передбачену програмою практики, та здати керівнику практики.

Обов'язки викладачів-методистів від кафедри.

1. Брати участь в організації та проведенні настановчої й підсумкової конференцій.

2. Розподілити студентів за академічними групами.

3. Консультувати щодо складання плану лекції та конструювання її тексту, розробки плану практичного заняття; відвідати та обговорити проведені заняття.

4. Надати допомогу практикантам у виборі теми виховного позааудиторного заходу, розробці його плану-конспекту; відвідати заходи, які проводять магістранти, проаналізувати та оцінити.

5. Перевірити звітну документацію з практики студента-практиканта.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

I. Інтегральна: Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі літературознавства, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

II. Загальні:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.

III. Фахові:

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

IV. Компетентності предметної спеціальності

ПК1. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки, необхідні для професійної та/або інноваційної діяльності.

ПК2. Здатність оперувати методами наукового аналізу та структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методів, прийомів, методик.

ПК3. Здатність застосовувати на практиці знання про принципи, методи та прийоми аналізу художнього тексту.

ПК4 Здатність застосовувати поглиблені знання із літературознавства (загального мовознавства) для вирішення професійних завдань; вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ПК5. Здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, доступно транслювати їх у площину навчальних предметів української мови та української літератури з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ПК7. Здатність планувати, організовувати, виконувати та презентувати прикладне дослідження з української мови / літератури, застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН1. *Демонструє* вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН2. *Демонструє* вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

РН3. *Називає і описує* основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, *демонструє вміння* планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

РН4. *Формулює* наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, *демонструє* навички їх критичного аналізу, *генерує* нові ідеї, *аргументує* можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

РН7. *Визначає, аналізує та характеризує* педагогічні інновації, *демонструє* вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН8. *Описує* показники якості педагогічної діяльності, *аналізує* можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, *визначає* індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, *обирає* ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

РН9. *Демонструє* вміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.

РН10. *Називає і аналізує* шляхи мотивації учнів до саморозвитку, *демонструє* вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

РН11. *Демонструє* вміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН12. *Знає та дотримується* умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН13. *Демонструє* здатність діяти автономно і в команді.

РН14. *Демонструє* дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та *демонструє* вміння формувати її в учнів.

ПРН1. Орієнтується в різних лінгвістичних напрямках і школах (літературних напрямках і течіях), критично осмислює історичні надбання та новітні досягнення мовознавчої (літературознавчої) науки, *демонструє* власну інтерпретацію літературних (мовних) явищ.

ПРН3. Застосовує сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі викладання та навчання української мови і літератури.

ПРН4. Уміє застосовувати різні мовознавчі, літературознавчі методи дослідження та системного аналізу літературних текстів, визначати їхні композиційні, жанрові та стилістичні особливості.

ПРН5. Уміє застосовувати поглиблені знання з теорії української мови (літератури) для вирішення професійних завдань, вільно користується спеціальною термінологією в галузі досліджень з української філології.

ПРН6. Використовує сучасні технології навчання української мови і літератури, застосовуючи принципи диференціації та індивідуалізації.

ПРН8. Здійснює науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретує та структурує його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулює узагальнення на основі самостійно опрацьованих та апробованих даних.

ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Виробнича практика з літератури – важлива складова професійного становлення магістра, що проводиться при фахових кафедрах у вищому навчальному закладі. Разом із іншими видами практики вона забезпечує глибше

засвоєння теоретичних знань і набутих умінь, впливає на формування мотиваційної спрямованості щодо фахової діяльності, сприяє загальнопедагогічному та загальнокультурному розвитку особистості магістра-практиканта. Як невід'ємна складова системи професійної підготовки магістрантів виробнича практика має бути цілісною і сприяти саморозвитку та професійному становленню майбутніх викладачів літератури у ЗВО.

Етапи практики:

Організаційний.

На настановчій конференції керівник знайомить магістрантів із програмою практики, її метою та завданнями, правами й обов'язками практикантів, робочою та звітною документацією й вимогами до їх оформлення; розподіляє й закріплює магістрантів за академічними групами.

Упродовж першого тижня практики магістрант ознайомлюється: зі специфікою роботи закладу вищої освіти, факультету, відповідних кафедр; із нормативно-правовою базою, науково-методичним забезпеченням навчально-виховного процесу, із програмно-методичним забезпеченням навчальної дисципліни; функційними обов'язками й формами діяльності викладачів літературознавчих дисциплін; формами організації навчально-виховного процесу; психолого-педагогічними особливостями студентського віку; особливістю навчальної, науково-дослідницької роботи викладача; організацією індивідуальної, самостійної роботи студентів; професійною, розвивальною і гуманітарно-, духовно-виховною спрямованістю навчальних дисциплін у закладі вищої освіти; специфікою проведення лекцій, практичних, семінарських занять; інноваційним досвідом ЗВО щодо впровадження освітніх технологій на заняттях із філологічних дисциплін.

Магістрант укладає індивідуальний план роботи за такими розділами: організаційна, навчальна, методична та виховна робота, попередньо узгодивши його із викладачами відповідних дисциплін, й подає його на затвердження керівнику виробничої практики. Для набуття педагогічного досвіду магістрант-практикант відвідує лекції, практичні заняття з літературознавчих та методичних дисциплін, заходи, які проводить керівник виробничої практики чи викладачі споріднених навчальних дисциплін, бере участь в обговоренні й аналізі відвіданих форм роботи.

Основний.

Протягом наступних трьох тижнів визначеного терміну магістранти під керівництвом методиста проводять всі навчальні заняття з фахової дисципліни (літературознавчої чи методичної), передбачені навчальним планом; розробляють й апробовують експериментальну методику з проблеми дослідження; здійснюють позааудиторну виховну роботу.

Методичні рекомендації з підготовки аудиторних і позааудиторних форм роботи

Навчальна робота: за допомогою викладача літературознавчої чи методичних дисциплін, керівника практики магістрант визначається із темами пробних занять (лекції та практичні) та проводить їх. Перед проведенням залікових занять магістрант-практикант консультується з викладачем відповідної дисципліни, методистом чи керівником практики, затверджує конспект залікового заняття. Моделює структури та плани-конспекти лекційно-практичних занять і

проводить залікові заняття у визначеній академічній групі. Впроваджує матеріали магістерського дослідження в освітній процес.

Окрім традиційних занять, студенти проводять інтегровані заняття української та зарубіжної літератури на основі залучення відповідного матеріалу з етнографії, краєзнавства тощо. Доречне використання відомостей з історії, естетики, живопису, кіно, музики, ІКТ, що дає можливість студенту накопичувати відповідний методичний досвід, виконати наукові роботи.

Основні форми роботи у ЗВО:

Лекція – систематизований і логічний виклад навчального матеріалу з застосуванням засобів і прийомів активізації пізнавальної діяльності студентів, супроводжується засобами наочності

Семінар – вид навчального заняття, що запроваджується на старших курсах, коли у студентів уже сформувався достатній обсяг теоретичних знань із освітніх компонентів мовознавчого циклу.

Практичне заняття – вид заняття, на якому студент під керівництвом викладача аналізує теоретичні положення освітнього компонента, формує вміння й навички практичного застосування їх.

Лабораторне заняття – форма навчального заняття, на якому студенти проводять експерименти з метою практичної перевірки й підтвердження чи спростування теоретичних засад освітнього компонента; засвоюють методику експериментальних досліджень.

Самостійна робота студента – одна з організаційних форм навчання, що відбита в навчальній і робочій програмах дисципліни; основа освітнього процесу, що вимагає високого рівня мотивації, правильної організації, готовності до виконання різноманітних завдань; розкриває можливості студентам навчитися самостійно працювати в методичних кабінетах, бібліотеці, вдома; формує навички самостійності в навчальній, навчально- й науково-дослідницькій і професійній діяльності.

Навчально- й науково-дослідницька діяльність студента – генератор оволодіння методологією й методами наукового пошуку, що формує науковий світогляд студента, мотивує його до дослідження великого обсягу наукової літератури, вибудовування власної теорії, проведення експерименту й аналізу отриманих результатів.

Методична робота: аналізує плани методичної роботи кафедри, відвідує їх засідання; долучається до роботи навчально-методичних семінарів, конференцій, які проводяться в закладі освіти в період практики; робить методичний аналіз відвіданих лекційно-практичних занять із літературознавчих чи методичних дисциплін; аналізує педагогічну діяльність професорсько-викладацького колективу навчального закладу, вивчає передовий педагогічний досвід викладачів кафедри, закладу освіти, описує інноваційні технології, впроваджені викладачами в навчальний процес; вивчає навчально-методичне забезпечення дисциплін.

Наукова робота: студент-практикант проводить дослідницьку й експериментальну роботу за темою наукової розвідки, яку виконує в університеті (анкетування, опитування серед студентів бесіди, творчі роботи, апробує положення методичних гіпотез, систему дидактичних завдань за матеріалами

магістерського дослідження тощо); виконує індивідуальні завдання, розроблені керівником-методистом.

Виховна робота: магістрант розробляє сценарій, моделює та проводить заліковий позааудиторний захід; проводить профорієнтаційну роботу у ЗЗСО; бере участь в організації й проведенні масових позааудиторних заходів (літературних тижнів, свят, конференцій, круглих столів, дискусій тощо) у ЗВО.

Підсумковий.

Відповідно до індивідуального плану й записів у щоденнику магістрант складає звіт про проходження практики. Подає звітні матеріали практики на кафедру.

Для підбиття підсумків практики проводиться конференція-захист, у роботі якої беруть участь магістранти-практиканти, керівники практики від бази (факультет), керівник практики від кафедри.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюють викладачі-керівники практики, які читають літературознавчі дисципліни а) проводять консультації; перевіряють розробки лекцій та практичних занять; розробки позааудиторних заходів; ІКТ-супровід; б) відвідують показові заняття студента-практиканта; в) перевіряють звітну документацію та пропонують оцінку.

Підсумкова конференція проводиться упродовж тижня після закінчення практики. Формою підсумкового контролю є залік, на який студент повинен представити увесь перелік документів, передбачених програмою виробничої практики. Проведені магістрантом під час практики лекційні, практичні заняття, позааудиторна робота та звітна документація оцінюються за такими критеріями:

Критерії оцінювання.

«Відмінно» ставиться, якщо магістрант на високому науковому й методичному рівні оформив звітну документацію з виробничої практики; виявив творчий підхід і самостійність у доборі навчального та дидактичного матеріалу; в процесі моделювання занять вдало підбирав матеріал для розкриття теми та навчально-виховної мети заняття, методично виправдано обирав тип заняття; ефективно використав методи навчання і методичні прийоми активізації творчого потенціалу студентів на лекційно-практичних заняттях із врахуванням особистісно-зорієнтованого підходу до навчання; правильно розподіляв час заняття, грамотно використовував ІКТ; продемонстрував уміння викликати інтерес студентів; продемонстрував уміння інтерпретувати зміст заняття та скоригувати діяльність свою і студентів; об'єктивно й аргументовано аналізував відвідані заняття колег студентів-практикантів; правильно проводив оцінювання відповідей студентів із застосуванням різних форм контролю.

«Добре» ставиться, якщо магістрант належним чином оформив звітну документацію з виробничої практики; чітко й обґрунтовано висував, ефективно вирішував навчально-виховні завдання, раціонально використовував різноманітні методи навчання, проте недостатньо ефективно залучав окремі методичні прийоми активізації творчого потенціалу студентів на лекційно-практичних заняттях та припускався незначних помилок у моделюванні й проведенні занять; поєднував колективні, індивідуальні та групові форми занять для досягнення поставленої освітньо-виховної мети занять; практично не припускався мовленнєвих огріхів, коректно виправляв помилки у мовленні студентів; під час проведення залікових занять та позааудиторного літературного заходу магістрантом-практикантом ураховано вікові особливості особистісно-зорієнтованого підходу до навчально-виховного процесу.

«Задовільно» ставиться, якщо магістрант надав звітні матеріали з виробничої практики для перевірки вчасно, але допустив ряд помилок у викладі матеріалу та аналізі відвіданих занять; змодельював структури та плани-конспекти залікових занять, проте мали місце порушення послідовності та взаємозв'язку між структурними етапами залікових занять, недостатньо ефективно застосував різні методи навчання, прийоми активізації студентів, невдало організував індивідуальні, групові, колективні форми роботи на лекціях та практичних заняттях, недостатньо володіє уміннями організувати поглиблене вивчення тексту художнього твору, відчуває труднощі у використанні різних видів завдань, а також ІКТ; постійно користується конспектом заняття, не може інтерпретувати зміст заняття та при потребі коригувати діяльність свою чи студентів; часто допускає мовленнєві огріхи, не помічає помилок у мовленні студентів і вчасно не виправляє їх; не провів позааудиторний літературний захід.

«Незадовільно» ставиться, якщо магістрант надав звітну документацію невчасно; змодельював конспекти залікових занять, позааудиторних заходів, але під час їх проведення не реалізував досягнення освітньо-виховної мети, нераціонально застосував методи навчання, допустив серйозні помилки під час викладу навчального матеріалу, неефективно використовував (не використовував взагалі) ІКТ; виявив слабкі знання психолого-педагогічної, філологічної та дидактичної теорії, у мовленні допустив ряд помилок, які не помітив сам, не виправляв мовленнєві недоліки студентів.

Магістранту, який отримав негативну оцінку з практики, надається право виконати завдання практики повторно. При повторному невиконанні завдань практики магістрант відраховується з вищого навчального закладу.

Розподіл балів, які отримує здобувач вищої освіти

Види оцінювання	Кількість балів
Щоденник практики з характеристикою й оцінкою роботи студента. Звіт із практики.	20
Конспекти двох лекцій, двох практичних занять, проведених самостійно.	20
Аналіз двох занять (лекція і практичне заняття), проведених викладачем-методистом.	15
Аналіз двох із відвіданих занять (лекція і практичне заняття), проведених іншим студентом-практикантом.	15
ІКТ-супровід	15
Сценарій мовного позааудиторного заходу.	15

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Звіт охоплює такі види документів:

1. Щоденник практики з характеристикою й оцінкою роботи студента.
2. Звіт із практики.
3. Конспекти двох лекцій та двох практичних занять, проведених самостійно.
4. Аналіз двох занять (лекція і практичне заняття), проведених викладачем-методистом.
5. Аналіз двох із відвіданих занять (лекція і практичне заняття), проведених іншим студентом-практикантом.
6. ІКТ-супровід.
7. Сценарій літературного позааудиторного заходу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF>.
2. Державна програма «Вчитель». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/379-2002-%D0%BF>.
3. Державний стандарт вищої освіти. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/379-2002-%D0%BF>
4. Закон України «Про вищу освіту» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Закон України «Про освіту» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.
6. Національна стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
7. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти: навч. посіб. для слухачів закладів підвищення кваліфікації вищої освіти. Київ : Компас, 1997. 64 с.
8. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія): навч. посіб. Київ: Освіта України, 2009. 464 с.
9. Мачинська Н. І., Стельмах С. С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навч.-метод. посіб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с.
10. П'ятакова Г. П. Технологія інтерактивного навчання у вищій школі: навч.-метод. посіб. для студ. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 2008. 120 с.
11. П'ятакова Г. П. Тенденції професійної підготовки магістрів філологічних спеціальностей в університетах країн Вишеградської групи: монографія. Львів: Вид. Львівського нац. ун-ту імені Івана Франка, 2020. 500 с.
12. Семенов О. М., Базиль Л. О., Дятленко Т. І. Практика в системі фахової освіти вчителя-словесника: навч. посіб. К.: Фенікс, 2008. 288 с.
13. Семенов О. М., Базиль Л. О., Дятленко Т. І. Фахова практика вчителя-словесника: навч. посіб. Луганськ: Ноулідж, 2011. 496 с.
14. Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: монографія. Суми: Мрія-1 ТОВ, 2005. 404 с.

Допоміжна

1. Болілий В. О., Копотій В. В., Котяк В. В. Використання MEDIAWIKI при організації самостійної роботи студентів. *Самостійна робота студентів та її інформаційно-методичне забезпечення: проблеми, досвід, методика. Методичний вісник*. Вип. 2. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2009. С. 56–64.
2. Бондаренко Л. Телеурок як сучасна форма підготовки студента-філолога до проведення занять з української літератури. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського* : зб. наук. праць. [Серія]: Педагогічні науки. Миколаїв, 2017. № 2 (57), травень. С. 72–75.
3. Бондаренко Г. Метод проектів як засіб удосконалення методичної компетентності майбутніх учителів української мови та літератури. *Вісник*

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2012. № 24(2). С. 102–109.

4. Брюховецька О. В. Інноваційний формат університетської лекції в сучасному освітньому процесі. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/>
5. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 239 с.
6. Васянович Г. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. Львів: Ліга-Прес, 2000. 100 с.
7. Вища освіта в Україні: навч. посіб. Київ: Знання, 2005. 327 с.
8. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія: навч. посіб. Д.: Акцент, 2014. 416 с.
9. Грицай Ю. О. Лекції з педагогіки вищої школи: навч. посіб. для студ. магістратури. Миколаїв: Іліон, 2014. 412 с.
10. Демченко С. Українська література: поглиблене вивчення параболічних і притчевих творів у ВНЗ. *Рідна школа.* 2006. № 12. С. 17–20.
11. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
12. Дроздова І. Навчання читання текстів за фахом як основа формування професійного мовлення студентів нефілологічних спеціальностей ВНЗ. *Українська мова і література в школі.* 2010. № 5. С. 33–39.
13. Жила С. Колективна лекція як форма підготовки майбутніх учителів української літератури. *Українська мова і література в школах України.* 2017. № 11. С. 26–30.
14. Жила С. О. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи: монографія. Чернігів: РВК «Деснянська правда», 2004. 360 с.
15. Згуровський М. З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України. Київ: НТУУ «КПІ», 2006. 544 с.
16. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії: монографія. Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. 608 с.
17. Інноваційні технології викладання української мови та літератури в школі і ВНЗ: проблеми та пошуки. Житомир: Полісся, 2004. 212с.
18. Кайдалова Л. Г., Науменко Н. В. Методика викладання у вищій школі: метод. рек. до практичних занять для здобувачів вищої освіт. Х.: НФаУ, 2021. 46 с.
19. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
20. Ковбасенко Ю. І. Інноваційні педагогічні технології в процесі поглибленого вивчення літератури: «за» і «проти». *Зарубіжна література в школах України.* 2007. № 7. С. 7–15.
21. Козлова Г. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2014. 200 с.
22. Кошечко Н. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2013. 115 с.

23. Ключек Г. Вища літературна освіта в контексті Болонського процесу. *Дивослово*. 2006. № 1. С. 2–7 ; *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2005. № 9/10. С. 100–127.
24. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. К.: Знання, 2005. 486 с.
25. Лекції з педагогіки вищої школи: навч. посіб. / За ред. В. І. Лозової. Харків: «ОВС», 2006. 496 с.
26. Мачинська Н. І., Стельмах С. С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навч.-метод. посіб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с.
27. Методика викладання літератури: термінологічний словник / за ред. проф. А. Л. Ситченка. К.: Ін Юре, 2008. 132 с.
28. Микитюк В. Принципи проблемності у викладанні української літератури. *Дивослово*. 2005. № 1. С. 20–24.
29. Наукові основи методики літератури: навч.-метод. посіб. / за ред. Н. Й. Волошиної. Київ: Ленвіт, 2002. 344 с.
30. Організація самостійної роботи студентів / В. О. Ушкаренко, Н. Д. Смолієнко І. В. Осадчук, Т. І. Виноградова. Херсон: Айлант, 2005. 96 с.
31. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.; за заг. ред. О. М. Пехоти. К.: А.С.К., 2001. 256 с.
32. Островська Г. Формування професійної готовності майбутніх учителів зарубіжної літератури до вивчення біографії письменників у загальноосвітній школі: монографія. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2017. 472 с.
33. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навч. посіб. для студ. вищих закл. освіти. Київ: Ленвіт, 2000. 384 с.
34. Равчина Т. Діяльність викладача вищої школи в контексті сучасної філософії освіти. *Вісник Львів. ун-ту*. Серія педагогічна. 2009. Вип. 25. С. 11–22.
35. Равчина Т. В. Теоретичні засади організації суб'єкт–суб'єктної взаємодії викладача і студента у навчальному процесі. *Вісник Львів. ун-ту*. Серія педагогічна, 2008. Вип. 24. С.3–13.
36. Романько В. Університетське літоб'єднання – школа літературної майстерності. *Рідна школа*. 2014. № 3. С. 78–79.
37. Рускуліс Л., Родіонова І., Гурдуз А. Упровадження веб-квестів у процесі підготовки майбутніх учителів української мови і літератури (на матеріалах сучасної української літератури. *Innovative scientific researches: European development trends and regional aspect: collective monograph*. 1st. ed. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2020. St. 295–315.
38. Семенов О. Академічна лекція як професійний комунікативний феномен. *Естетика і етика педагогічної дії. Збірник наукових праць*. 2011. Вип. 2. С. 91–101.
39. Семенов О. М. Мовно-літературна освіта в Україні: погляд крізь роки: навч. посіб. К.: Фенікс, 2008. 240 с.
40. Сиротенко В. П., Суровцева Р. Ф. Історія української літератури ХХ сторіччя та методика її викладання: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2012. 392 с.

41. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.
42. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу: монографія. Київ: Ленвіт, 2004. 304 с.
43. Ситченко А. Л. Основи взаємодії наукових і навчальних методів літературного аналізу. *Дивослово*. 2007. № 5. С. 14–17.
44. Січкарук О. Інтерактивні методи навчання у вищій школі. Київ: Тансоа, 2006. 88 с.
45. Софій Н. З., Кузьменко В. У. Про сто і один метод активного навчання. К.: Крок за кроком, 2003. 116 с.
46. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі: метод. рек. Івано-Франківськ, 2016. 65 с.
47. Товарнянський П. Л. Болонський процес: цикли, ступені, кредити: монографія. Харків: НГУ «ХПП», 2004. 144 с.
48. Товканець Г. В. Університетська освіта: навч. посіб. К.: Кондор, 2011. 182 с.
49. Токмань Г. Аксіологічний аспект університетського викладання давньої української літератури. *Дивослово*. 2005. № 10. С. 35–37.
50. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія. Київ: Міленіум, 2002. 320 с.
51. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі: підруч. Київ: Академія, 2012. 312 с.
52. Токмань Г. Самостійна робота студентів з методики викладання української літератури в школі. *Дивослово*. 2007. № 3. С. 18–22.
53. Токмань Г. Самостійна робота студентів з методики викладання української літератури в школі: запитання, завдання. *Дивослово*. 2006. № 12. С. 23–26.
54. Тригуб І. А. Методика контекстного вивчення української літератури в системі курсів за вибором у профільній школі. Дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук за спеціальністю 13.00.02 «Теорія та методика навчання (українська література)». Інститут педагогіки НАПН України, Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського, Миколаїв, 2021.
55. Турко Т. І., Коновал О. А. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Херсон: Олді-плюс, 2013. 466 с.
56. Туркот Т. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. К.: Кондор, 2011. 628 с.
57. Уліщенко В. В. Теорія і практика інтерсуб'єктного навчання української літератури в школі: монографія. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 398 с.
58. Фініков Т. В. Сучасна вища освіта: світові тенденції і Україна: навч. посіб. К.: Таксоп, 2002. 176 с.
59. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. К.: Академвидав, 2016. 352 с.
60. Шейко В. М. Вища освіта в країнах Заходу: соціальні та етичні аспекти. Харків: ХДАК, 1999. 152 с.

61. Яблонська О. Українська література як державна стратегія України. *Дивослово*. 2020. № 5. С. 2–3.
62. Ягоднікова В. В. Інтерактивні форми і методи навчання у вищій школі: навч.-метод. посіб. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. 80 с.
63. Якубовська М. Дискурс літературного тексту у системі подолання психологічної кризи сучасності. *Українська мова і література в школі*. 2019. № 4. С. 12–15.
64. Яценко Т. О. Культурологічний контекст розвитку методики навчання. *Педагогіка і психологія*. 2013. № 3. С. 51–56.
65. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття): монографія. Київ: Педагогічна думка, 2016. 360 с.
66. Яцина С. Методика використання інноваційних технологій для формування професійних умінь у майбутніх учителів-словесників на заняттях з літературознавчих дисциплін. *Українська мова і література в школі*. 2016. № 1. С. 29–33.